

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ให้แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของครูสังคัมศึกษา กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ให้แก่นักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของครูสังคัมศึกษา จำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการสอน

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างประชากรในการวิจัยคือ ครูสังคัมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นหลายชั้นคอน (Multi - Stage Stratified Random Sampling) ดังนี้

1. สุ่มโรงเรียนจากโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ซึ่งแบ่งเป็น 8 กลุ่ม มีโรงเรียนทั้งหมด 104 โรงเรียน โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามอัตราส่วน 1 : 3 ได้โรงเรียนทั้งสิ้น 36 โรงเรียน
2. สุ่มตัวอย่างประชากรครูสังคัมศึกษาที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนละ 9 คน ตามระดับชั้นที่ทำการสอนระดับละ 3 คน ได้ตัวอย่างประชากรครูสังคัมศึกษารวมทั้งสิ้น 324 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ได้ข้อมูลกลับคืน 310 ฉบับ แต่เนื่องจากข้อมูลของครูสังคัมศึกษาบางฉบับไม่สมบูรณ์ จึงตัดข้อมูลที่ไม่มีสมบูรณ์ทิ้งไป เหลือเพียง 302 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.21

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 1 ชุด แบ่งเป็น 3 คอนคือ

คอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบ เป็นแบบตรวจคำตอบ (Check List) และเรียงลำดับความสำคัญของการเน้นการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของครูสังคัมศึกษา

คอนที่ 2 แบบสอบถามครูสังคัมศึกษา เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ให้แก่นักเรียนเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

คอนที่ 3 แบบปลายเปิด (Open ended) เกี่ยวกับข้อเสนอแนะของครูสังคัมศึกษา เรื่องการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ให้แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา ภาษาที่ใช้ ตลอดจนความเหมาะสม จากนั้นนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข แล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูสังคัมศึกษาที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างประชากร จำนวน 27 คน แล้วนำผลจากการทดลองมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง จึงนำแบบสอบถามไปใช้กับตัวอย่างประชากร จากนั้นนำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์หาค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

1. คำนวณค่ามัธยฐาน เลขคณิตและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการจัดกิจกรรมของครูสังคัมศึกษา เพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ คือ การหึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ การประหยัดและออม ความมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย การปฏิบัติความคุณธรรมของศาสนา และรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

2. เปรียบเทียบความแตกต่างในการจัดกิจกรรมของครูสังคัมศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ให้แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระหว่างเพศชายและเพศหญิงโดยการทดสอบค่าที (t-test) และเปรียบเทียบความแตกต่างในการจัดกิจกรรมของครูสังคัมศึกษาเพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ให้แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระหว่างครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 1 - 10 ปี, 10 - 20 ปี, และ 20 ปีขึ้นไป โดยการทดสอบค่าเอฟ (F-test)

3. ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ให้แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

สรุปผลการวิจัย

1. เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 84.1 มีวุฒิสูงสุดทางการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 90.7 มีประสบการณ์ในการสอนระหว่าง 10 - 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 56.0 ไม่เคยเข้ารับการอบรมการใช้ชุดการสอน การปลูกฝัง และสร้างเสริมค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ คิดเป็นร้อยละ 69.9 ใช้ตำราและเอกสารอื่น ๆ เป็นแนวในการจัดกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 29.5 กิจกรรมเพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการที่ครูส่วนมากเห็นว่ามีความสำคัญเป็นลำดับที่ 1 คือ ด้านความมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย โรงเรียนส่วนมากจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการตามนโยบายของกรมสามัญศึกษา คิดเป็นร้อยละ 70.5 และผู้บริหารโรงเรียนส่วนมากให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 48.0

2. เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ให้แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของครูสังคมศึกษา ปรากฏผลดังนี้

2.1 ครูสังคมศึกษาส่วนมากจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ให้แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นบางครั้ง

2.2 เมื่อเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ให้แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของครูสังคมศึกษา จำแนกตามเพศโดยเฉลี่ยปรากฏว่า ครูสังคมศึกษาเพศชายและเพศหญิง จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ให้แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ครูสังคมศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิงจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เพียงด้านเดียวเท่านั้นคือ ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ

2.3 เมื่อเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ

ให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของครูสังคมศึกษา จำแนกความประสมการณ์ในการสอน โดยเฉลี่ยปรากฏว่า ครูสังคมศึกษาที่มีประสมการณ์ในการสอนต่างกัน จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนา คำนิยมพื้นฐาน 5 ประการ ให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .05

3. สำหรับคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคำนิยมพื้นฐาน 5 ประการ ให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นนั้น ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ กันได้แก่ กิจกรรมการประหยัดและออม เหยี่ยุสสิ่งหรือถุงทอง การให้นักเรียนจัดบอร์ดในวันสำคัญ เพื่อเสนอ เรื่องราวเกี่ยวกับชาติ ศาสน์ กษัตริย์ การแบ่งกลุ่มนักเรียนทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน จัดฉายสไลด์ ภาพยนตร์หรือส่งเสียงตามสาย เกี่ยวกับพระราชกรณียกิจหรือผลงานของบุคคลสำคัญ สึกการ เข้าแถว ข้ามถนน ปฏิบัติความกฎจราจรหรือกฎของห้องเรียน ให้นักเรียนฟังธรรมรักษาศีล ในวันสำคัญทางศาสนาที่วัดหรือที่โรงเรียน นำนักเรียนไปปฏิบัติธรรมด้วยการอยู่ค่ายพักแรม หรือบวชภาคฤดูร้อน ครูผู้สอนทำคนเป็นแบบอย่างที่ดี แข่งขันประกวดสวนคนคหรือชิงรางวัล ผลการ เรียนดี ประ เหมินผลพฤติกรรมของตนเองในแต่ละวันทั้งข้อดีและข้อบกพร่อง และแบ่ง กลุ่ม เสนอทาง เลือกที่ เหมาะสม เกี่ยวกับวิธีการ เก็บและออม

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัยพบว่า ครูสังคมศึกษาส่วนใหญ่จัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาคำนิยมพื้นฐาน 5 ประการ ในทุกด้านให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นบางครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัย ของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2525: 105) ได้ค้นพบว่า ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาทำการ ปรับแก้พฤติกรรมทางจริยธรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนด้านมารยาท การพูด การตรงต่อเวลา การแต่งกาย และการปฏิบัติความระเบียบวินัย เพียงประมาณร้อยละ 21 ของจำนวนครั้งที่เกิด พฤติกรรมนั้น ๆ คือใน 5 ครั้ง ครูปรับแก้พฤติกรรมเพียง 1 ครั้ง และละเลยไม่ปรับแก้ถึง 4 ครั้ง และผลการวิจัยของฉวีวรรณ กฤษสินชัย (2529: 126) พบว่า ครูประถมศึกษาเขตการศึกษา 6 ระบุว่าคนมีบทบาทจริงคือการปฏิบัติกิจกรรม เสริมสร้างคำนิยมและบุคลิกภาพประชาธิปไตยให้นักเรียนก็อยู่ในระดับปานกลาง การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจสืบเนื่องมาจากสาเหตุดังนี้คือ ประการที่หนึ่งการวัดผลวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนมาก ใช้ข้อสอบรวมของโรงเรียน ซึ่งข้อสอบส่วนใหญ่มักจะ เน้นด้านความรู้ ความจำเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ครูผู้สอนต้องสอนเน้นเนื้อหา

วิชาการเพื่อให้นักเรียนทำข้อสอบได้ ประการที่สอง เนื้อหาวิชาในหลักสูตรวิชาสังคมศึกษามีมากเกินไป ครูจึงต้องรีบสอนให้ทันตามที่เนื้อหาระบุไว้ เพื่อตอบสนองการวัดผลดังกล่าว จึงอาจทำให้ครูสังคมศึกษาสอดแทรกกิจกรรมเพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการให้นักเรียนได้น้อยครั้งเนื่องจากเวลาจำกัด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พเยาว์ ไวยโรจน์ (2530 : 83 - 84) ที่พบว่า เนื้อหาในหลักสูตรวิชาสังคมศึกษามีมาก และการสอนก็เน้นเนื้อหาวิชาในหลักสูตร จึงทำให้ครูสังคมศึกษาสอดแทรกการพัฒนาเจตคติต่อการอนุรักษ์โบราณสถานและโบราณวัตถุให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาได้น้อย ประการที่สาม ครูสังคมศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 69.9 ไม่เคยเข้ารับการอบรมการใช้ชุดการสอนการปลูกฝังและสร้างเสริมค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ย่อมส่งผลกระทบต่อคุณภาพการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ น้อยกว่า ความคาดหวังของกรมสามัญศึกษา ทั้งนี้เพราะครูขาดทักษะในการสอดแทรกจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ แต่จากคำตอบของครูสังคมศึกษาในแบบสอบถามของผู้วิจัยพบว่า ครูสังคมศึกษาได้พยายามศึกษาวิธีการและพยายามสอดแทรกกิจกรรมเพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการให้นักเรียน นับว่าครูสังคมศึกษายังเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อนักเรียนของตน และตรงกับความคิดเห็นของ นพพร พานิชสุข (2526 : 557) ที่ได้ให้ความสำคัญในเรื่องนี้ว่า ความรับผิดชอบเปรียบเสมือนพื้นฐานเบื้องต้นที่สำคัญที่สุดของอาชีพครู ซึ่งพึงต้องมีประจำติดตัวจนเป็นนิสัยอยู่ทุกคนและจะละเลยเพิกเฉยมิได้ มิฉะนั้นแล้วจักได้ชื่อว่าเป็นบุคคลที่เป็นครูอาจารย์ที่แท้จริงไม่ได้เลย

2. ในการ เปรียบเทียบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระหว่างครูสังคมศึกษาเพศชายและหญิง พบว่า ครูสังคมศึกษาทั้งสองเพศรับรู้ว่ามีกิจกรรมเพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ให้นักเรียนเป็นบางครั้ง ไม่แตกต่างกัน จากผลการวิจัยของ อนวัช รัตนเมธาวิ (2528 : 86) ที่พบว่า ครูมัธยมศึกษาเพศชายและหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนด้านความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความมีเหตุผล ความกตัญญู กตเวทิตะ ความเสียสละ ความสามัคคี การประหยัด ความอดทน ความยุติธรรม ความเมตตา กรุณา และความมีระเบียบวินัยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และผลงานวิจัยของ พิมพรรณ ทองกลิ่น (2531 : 65 - 83) ที่พบว่า ครูเพศชายและหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักเรียนที่ส่งเสริมลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ข้อค้นพบนี้อาจมีสาเหตุ

เนื่องมาจากครูสังคัมศึกษาทั้ง เพศชายและหญิง เห็นความสำคัญของการพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ดังจะเห็นได้จากผลงานวิจัยของ สุรรัตน์ ไทยโพธิ์ศรี (2531: 93 - 105) ที่พบว่า ครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตการศึกษา 1 ระบุว่าตนปฏิบัติค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ในแต่ละด้านในระดับมาก และเช่นเดียวกับผลงานวิจัยของ ประสาน เจริญพิทยา (2532: 44) ที่พบว่า ครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ปฏิบัติค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ อยู่ในระดับสูง และอีกประการคือ ครูสังคัมศึกษาปฏิบัติตามนโยบายของกรมสามัญศึกษา (ที่ ศธ 0801/17153) ว่าด้วยเรื่องการฝึกนอบน้อม และปลูกฝังนักเรียนให้ปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังค้นพบว่าครูสังคัมศึกษาทั้ง เพศชายและเพศหญิง จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมายให้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นค่อนข้างบ่อย ทั้งนี้อาจ เป็น เพราะสถานการณ์ในโรงเรียน เอื้อต่อการพัฒนาค่านิยม ด้านมีระเบียบวินัยและ เคารพกฎหมายอยู่ตลอดเวลา โดยเริ่มตั้งแต่การ เข้าแถวเคารพธงชาติ การแต่งกาย การจัดสภาพห้องเรียน การให้อยู่ในกฎระเบียบและวินัยของโรงเรียน ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ครูได้ปฏิบัติจน เป็นกิจนิสัย และเนื่องจาก เป้าหมายของแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2530 - 2534 ที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาได้ระบุให้มีการฝึกอบรม นักเรียนในโรงเรียนให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาและ เศรษฐกิจแห่งชาติ ม.ป.ป.: 82) ดังนั้นทั้งจากประสบการณ์ของครูในโรงเรียนและ เป้าหมาย ในการจัดการศึกษาที่เน้นระเบียบวินัยและการเคารพต่อกฎหมายจึงทำให้ครูสังคัมศึกษาทั้ง เพศชายและ เพศหญิง เห็นความสำคัญของความมีระเบียบวินัยและ เคารพกฎหมายว่าจะช่วยทำให้นักเรียนรู้จักปรับตัวให้ เข้ากับสภาพแวดล้อมทั้งในและนอกโรงเรียน จะสามารถ เล่าเรียน และทำการทำงานต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง อันจะเป็นพื้นฐานในการสร้างความสำเร็จและความ รุ่งเรืองให้แก่ตนเองและประเทศชาติในอนาคต

3. เมื่อเปรียบเทียบการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ให้แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กับประสบการณ์ในการสอนของครูสังคัมศึกษา พบว่า ครูสังคัมศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการสอน 1 - 10 ปี, 10 - 20 ปี และ 20 ปีขึ้นไป มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ให้แก่นักเรียนไม่แตกต่างกัน จากผลงานวิจัยของ กนกพร โพธิ์ผละ (2530: 93) ก็ค้นพบว่า ครูสังคัมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันมีความคิดเห็น เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาทั้งในการ เรียนการสอน

ในห้องเรียนและการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตร ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จากข้อมูลดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าครูสังคมศึกษาแม้จะต่างประสบการณ์ในการสอน แต่ก็สำนึกในหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบในฐานะที่เป็นครู ดังคำกล่าวของ เลียนาร์ด เอส เคนวอร์ซ (Leonard S. Kenworthy 1969: 235) ว่า "ครูสังคมศึกษาควรตระหนักถึงบทบาทและหน้าที่ของตนว่าเป็นผู้มีความสำคัญต่อการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาความมีไหวพริบปฏิภาณ และการดำรงชีวิตของบุคคลในสังคม โดยทำหน้าที่เป็นผู้ถ่ายทอดวัฒนธรรมของคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง ด้วยการให้ความรู้ใหม่ ๆ และฝึกกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในสังคมให้แก่คนในสังคม" และนอกจากนั้นการรับข่าวสารข้อมูลจากทางราชการอยู่ในระยะเวลาและแนวทางเดียวกัน ทำให้ครูสังคมศึกษาที่ต่างประสบการณ์ในการสอน ต้องปฏิบัติตามนโยบายของทางราชการคล้าย ๆ กัน ทำให้มีการจัดกิจกรรมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะการรับรู้ข้อมูลของบุคคลจะทำให้บุคคลมีการเรียนรู้เพิ่มขึ้น ดังที่ เลขา ปิยะจักริยะ (2525: 414) ได้เน้นว่า บุคคลจะรับรู้ข้อมูลต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา และจัดข้อมูลเหล่านี้ให้เป็นระบบระเบียบ ช่วยให้คนเกิดความคิดความเข้าใจ และเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ เกี่ยวกับประสบการณ์รอบตัว ซึ่งสิ่งที่มนุษย์เรียนรู้จะถูกสะสมไว้ในตัวเอง ยิ่งนานวันเข้าก็จะยิ่งรู้และมีประสบการณ์มากขึ้น และสามารถนำเอาประสบการณ์เหล่านั้นมาใช้ในชีวิตส่วนตัวและด้านหน้าที่การงาน ประกอบกับในปัจจุบันการแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้มีมากมายหลายแห่งซึ่งเอื้อต่อครูในการใช้เวลาศึกษาหาความรู้และประสบการณ์ในการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้วยเหตุนี้จึงอาจกล่าวได้ว่า ประสบการณ์ในการสอนของครูไม่มีความแตกต่างในการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการให้แก่นักเรียน

ข้อเสนอแนะจากข้อค้นพบในงานวิจัย

1. จากข้อค้นพบ ทำให้ทราบว่าครูสังคมศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 69.9 ไม่เคยเข้ารับการอบรมชุดการปลูกฝังและสร้างเสริมค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ แต่ก็มีพื้นฐานและแนวการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ดังนั้น จึงควรที่หน่วยศึกษานิเทศกรรมสามัญศึกษา ในฐานะที่เป็นหน่วยงานของรัฐบาล ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบด้านการจัดการให้การอบรม แนะนำ แก่บุคลากรในโรงเรียน จะได้ให้การส่งเสริมและสนับสนุนครูสังคมศึกษาที่ไม่เคยเข้ารับการอบรมให้มีโอกาสเข้ารับการอบรม เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์และทักษะในการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ให้แก่นักเรียนให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

2. ครูสังคมนาศกษาควร เห็นความสำคัญและ เห็นคุณค่าของการพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการให้แก่ักเรียน ว่ามีความสำคัญและมีผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศ และถือ เป็น หน้าที่รับผิดชอบโดยตรงของครูสังคมนาศกษาที่จะต้องสอดแทรกควบคู่กันไปกับการสอน เนื้อหา วิชาการ และ เมื่อพบปัญหาควรปรึกษาหรือแลกเปลี่ยนทัศนะกับ เพื่อนครูในโรงเรียนหรือต่าง โรงเรียน เพื่อจะได้นำแนวความคิดและวิธีสอนมาใช้ในการปรับปรุงการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนา ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. จากงานวิจัยพบว่าครูสังคมนาศกษาร้อยละ 30.1 เคยผ่านการอบรมการใช้ชุด การปลูกฝังและสร้างเสริมค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ จัดว่าเป็นบุคคลที่มีความรู้และทักษะใน การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการพอควร จึงสมควรที่ผู้บริหารโรงเรียน จะให้การสนับสนุนให้มีการนิเทศภายในขึ้นในโรงเรียน โดยมอบหมายให้ครูที่เคยผ่านการอบรม เป็นวิทยากร ให้คำแนะนำและอบรมแก่เพื่อนครู เพื่อให้การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ทั้งจากวิชา สังคมนาศกษาและวิชาอื่น ๆ โดยศึกษาตัวแปรอื่น ๆ เช่น ระดับชั้นที่ทำการสอน ระดับการศึกษา ของครู ขนาดของโรงเรียน และสภาพแวดล้อมของโรงเรียน เป็นต้น

2. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของครูสังคมนาศกษา ให้แก่ักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย ความการรับรู้ของ ักเรียน เพื่อใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

3. ควรทำการวิจัย เพื่อศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ เพื่อให้เหมาะสมสำหรับ เด็กไทย